

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 25.04.2006
KOM(2006) 173 endelig

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL RÅDET, EUROPA-PARLAMENTET,
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG
REGIONSUDVALGET**

**Handlingsplan for e-forvaltning under i2010-initiativet:
Hurtigere indførelse af e-forvaltning i EU til fordel for alle**

{SEK(2006) 511}

INDHOLD

1.	Mål og forventninger frem til 2010.....	3
2.	Bedre integration via e-forvaltning.....	5
3.	Velfungerende og effektive offentlige serviceydelser	6
3.1.	Måling	7
3.2.	Udveksling af erfaringer	7
4.	Nøgletjenester med stor effekt	8
5.	Udviklingsfremmende nøgelfaktorer	9
6.	Styrkelse af borgerdeltagelsen og demokratiske beslutningsprocesser i Europa.....	11
7.	Gennemførelse af handlingsplanen	12
8.	Konklusion	13

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL RÅDET, EUROPA-PARLAMENTET,
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG
REGIONSUDVALGET**

**Handlingsplan for e-forvaltning under i2010-initiativet:
Hurtigere indførelse af e-forvaltning i EU til fordel for alle**

(EØS-relevant tekst)

1. MÅL OG FORVENTNINGER FREM TIL 2010

Kommissionen forelægger hermed sin handlingsplan for e-forvaltning, der er et led i i2010-initiativet til fremme af beskæftigelse og vækst i informationssamfundet. Målet er at yde et vigtigt bidrag til gennemførelsen af Lissabon-strategien og andre fællesskabspolitikker.

I lande, der er nået langt, hvad angår åbenhed og effektivitet i den offentlige sektor samt parathed til e-forvaltning, ligger også de økonomiske resultater og konkurrenceevnen i top¹. Denne klare forbindelse mellem national konkurrenceevne, innovationsstyrke og kvaliteten i de offentlige administrationer betyder, at bedre offentlig forvaltning er en absolut nødvendighed for at bevare konkurrenceevnen på verdensplan. Med e-forvaltning kan de offentlige administrationer yde et vigtigt bidrag til gennemførelsen af Lissabon-strategien.

Det er desuden vigtigt at fremskynde indførelsen af e-forvaltning med henblik på modernisering og innovation, fordi de offentlige administrationer står over for en række store udfordringer såsom en aldrende befolkning, klimaændringer og terrorisme. Samtidig kræver borgerne kræver bedre offentlige serviceydelser, øget sikkerhed og bedre demokrati, mens erhvervslivet kræver mindre bureaukrati og større effektivitet. Efterhånden som Den Europæiske Union fortsætter med at optage nye medlemmer, og mangfoldigheden vokser, opstår der nye behov og krav, f.eks. om offentlige serviceydelser, der fungerer problemfrit på tværs af grænserne, som en forudsætning øget mobilitet blandt borgerne og virksomhederne i Europa. E-forvaltning kan gøre det nemmere for regeringerne at takle disse udfordringer og krav.

Potentialet i e-forvaltning ses allerede tydeligt i en række EU-lande, der er førende i verden på dette område. I Danmark sparer elektronisk fakturering skatteyderne for 150 mio. EUR og virksomhederne for 50 mio. EUR om året. Hvis der blev indført elektronisk fakturering overalt i EU, kunne der samlet opnås en årlig besparelse på over 50 mia. EUR. Fx kan personer i Belgien med fysiske handicaps nu få bevilget økonomisk bistand via internet i løbet af få sekunder, hvor det tidligere tog 3 - 4 uger. Sådanne tidsbesparelser og brugervenlige serviceydelser kan brede sig til mange andre områder af den offentlige sektor og gavne alle borgere i Europa.

---

¹ Det Økonomiske Verdensforums rapporter om konkurrenceevnen, Europa-Kommissionens tendensoversigter og resultattavler for innovation, FN's rapporter om e-forvaltning (2003, 2004, 2005).

Med handlingsplanen søger Kommissionen at:

- sikre, at e-forvaltning hurtigere medfører konkrete fordele for alle borgere og virksomheder
- sikre, at e-forvaltning på nationalt plan ikke skaber nye hindringer for det indre marked på grund af opsplitning og manglende interoperabilitet
- udbrede fordelene ved e-forvaltning til EU-plan ved at skabe mulighed for stordriftsfordele i medlemsstaternes initiativer og gennem samarbejde om fælles europæiske udfordringer
- sikre, at alle berørte parter i EU samarbejder om at tilrettelægge og gennemføre e-forvaltning.

Handlingsplanen tager navnlig udgangspunkt i den ministererklæring², der blev vedtaget på den tredje ministerkonference om e-forvaltning, og som indeholdt klare forventninger om alment udbredte, målelige fordele ved e-forvaltning i 2010. Kommissionen hilser denne erklæring velkommen og glæder sig over medlemsstaternes og den private sektors engagement³. Handlingsplanen bygger på det udmærkede samarbejde med nationale e-forvaltningsinitiativer i arbejdsgruppen vedrørende e-forvaltning under eEurope-Rådgivningsgruppen.

Der lægges især vægt på, hvordan Europa-Kommissionen kan bidrage til medlemsstaternes mål og EU's politikker, særlig vedrørende Lissabon-strategien, det indre marked, bedre regulering og EU-borgerskab.

Handlingsplanen er koncentreret om fem overordnede mål for e-forvaltning, med specifikke mål for 2010⁴.

- **Ingen må sakke bagud:** E-forvaltning skal være med til at fremme integrationen i informationssamfundet, så alle borgere i 2010 har nem adgang til pålidelige, innovative serviceydelser.
- **Velfungerende og effektive offentlige serviceydelser:** der skal gøres en væsentlig indsats frem til 2010 for at øge tilfredsheden blandt brugerne og skabe større åbenhed og ansvarlighed i den offentlige forvaltning samt lette den administrative byrde og øge effektiviteten.
- **Indførelse af nøgletjenester med stor effekt** for borgere og virksomheder: fra 2010 skal alle offentlige administrationer have mulighed for at foretage alle deres indkøb elektronisk, og i praksis skal 50 % af alle offentlige indkøb foregå elektronisk⁵. Desuden skal der indgås aftale om samarbejde om yderligere elektroniske serviceydelser for borgerne med stor effekt.

---

² 24. november 2005, Manchester, UK.

<http://www.egov2005conference.gov.uk/documents/proceedings/pdf/051124declaration.pdf>.

³ Erklæring om e-forvaltning fra EICTA (European Information & Communications Technology Industry Association), 25. november 2005.

⁴ Mål 1 - 4 er overtaget fra ministererklæringen i forkortet udgave.

⁵ Gældende for offentlige indkøb til en værdi, der overstiger EF-tærskelen, se kapitel 4.

- **Indførelse af udviklingsfremmende nøglevilkår** som grundlag for, at borgere og virksomheder i 2010 kan drage fordel af nem, sikker og interoperabel autentificeret adgang til offentlige serviceydelser i hele EU.
- **Styrkelse af borgerdeltagelsen og demokratiske beslutningsprocesser**: inden 2010 skal der demonstreres redskaber til effektiv offentlig debat og deltagelse i demokratiske beslutningsprocesser.

2. BEDRE INTEGRATION VIA E-FORVALTNING

Målsætningen om at fremme integrationen i informationssamfundet ved hjælp af e-forvaltning indebærer:

- en udfordring, der består i at **bekæmpe it-kløften** ved at undgå at udelukke borgere fra informationssamfundet, når offentlige serviceydelser gøres elektronisk tilgængelige.
- en mulighed for at føre en **ikt-støttet integrationspolitik** takket være de nye muligheder, som e-forvaltning giver.

Ikt-baserede offentlige serviceydelser kan være med til at konsolidere den sociale samhørighed og sikre, at dårligt stillede befolkningsgrupper møder færre hindringer, når de vil udnytte informationssamfundets muligheder. Myndighedernes websteder er stadig langt fra at opfylde retningslinjerne for e-tilgængelighed⁶. Brugerne vil fortsat være interesseret i andre adgangskanaler til offentlige serviceydelser end internettet, som f.eks. digital-tv, mobil- og fastnettelefoner, og/eller personlig kontakt.

Medlemsstaterne har sat sig følgende mål for integrerende e-forvaltning: **i 2010 skal alle borgere, også socialt dårligt stillede grupper, drage væsentlig fordel af e-forvaltning, og de offentlige administrationer i EU skal tilbyde offentlig information og offentlige serviceydelser, der er lettere tilgængelige og nyder stadig større tillid blandt offentligheden. Målene skal nås gennem innovativ brug af ikt, ved at skabe øget bevidsthed om fordelene ved e-forvaltning og ved at sikre alle brugere bedre færdigheder og yde dem en bedre støtte.**

Kommissionen vil støtte medlemsstaterne i deres bestræbelser på at nå disse mål, i overensstemmelse med meddelelsen om e-tilgængelighed⁷ og den dagsorden for e-integration frem til 2008, der er et led i i2010-strategien for udnyttelse af ikt i integrationens tjeneste. På grundlag af denne dagsorden vil der blive truffet yderligere specifikke foranstaltninger fra 2008 og fremover.

---

⁶ Rapport fra det britiske formandskab om e-tilgængeligheden i offentlige serviceydelser i EU, november 2005.

⁷ Meddelelse om e-tilgængelighed, KOM(2005) 425

Europa-Kommissionen vil i åbent partnerskab med medlemsstaterne, den private sektor og civilsamfundet og i koordinering med netværket af europæiske offentlige administrationer (EPAN) træffe følgende særlige foranstaltninger:	
2006	Aftale en køreplan med medlemsstaterne, der indeholder konkrete mål og milepæle på vejen mod et samfund i 2010, hvor alle borgere drager fordel af e-forvaltning
2007	I samarbejde med medlemsstaterne opstille en fælles vejledning, der bringer udviklingen inden for e-forvaltning på linje med meddelelsen om e-tilgængelighed
2008	Udstikke retningslinjer for multiplatformsstrategier, således at e-forvaltningsydelser gøres tilgængelige via mange forskellige kanaler, f.eks. digital-tv, mobil- og fastnettelefoner og andet interaktivt udstyr.

Mellem 2006 og 2010:

- Brugernes behov vil blive taget op i forbindelse med forskningsprojekter, pilotprojekter, støtte fra strukturfondene, hvor dette er relevant, strategiske undersøgelser og fælles specifikationer under relevante EF-programmer. Der vil især blive lagt vægt på at finde omkostningseffektive løsninger på personlig tilpasning, brugerinteraktion og flersprogethed inden for e-forvaltning.

- Udvekslingen af praktiske erfaringer vil blive koordineret med udvekslingen af medlemsstaternes erfaringer inden for EPAN-netværket og vil først og fremmest vedrøre multikanalstrategier, integrationspolitik og god praksis.

3. VELFUNGERENDE OG EFFEKTIVE OFFENTLIGE SERVICEYDELSER

Velfungerende og effektive offentlige serviceydelser sparer tid og penge og vil nemmere vinde accept og udbredelse blandt borgere, virksomheder og administrationer, i overensstemmelse med målene for denne handlingsplan. De medfører fordele på tre niveauer: a) for borgere og virksomheder, b) for offentlige forvaltninger og c) for samfundet og økonomien som helhed.

Medlemsstaterne forventer, at **e-forvaltning inden 2010 vil medvirke til at øge brugernes tilfredshed med offentlige serviceydelser og lette den administrative byrde for virksomheder og borgere væsentligt. Desuden forventes innovativ brug af ikt at give en betydelig effektivitetsgevinst samt skabe øget åbenhed og kontrollerbarhed i den offentlige sektor inden 2010.**

Selv om de fleste udfordringer må takles på nationalt eller regionalt/lokalt plan, kan Europa-Kommissionen bidrage til alle fem områder af handlingsplanen med to typer aktiviteter: måling og udveksling af erfaringer.

3.1. Måling

Indsamling af relevante oplysninger⁸, kvantificering, benchmarking⁹, måling og sammenligning af virkninger og fordele er afgørende for, at e-forvaltning kan vinde almen udbredelse. Arbejdet med at udvikle en fælles effekt-/udbytteorienteret måleramme, der omfatter benchmarking ved hjælp af fælles indikatorer (målt på nationalt eller europæisk plan) samt sagsbaseret læring ved hjælp af målelige indikatorer¹⁰, skrider fremad. Der er ved at blive udformet økonomiske modeller, som må videreudvikles som supplerende redskaber til at nyttiggøre data, f.eks. til at klarlægge forholdet mellem investering og produktivitet i et e-forvaltningsprojekt eller e-forvaltningspolitikernes og -programmernes bidrag til vækst i bruttonationalproduktet, beskæftigelse eller social samhørighed.

3.2. Udveksling af erfaringer

Det er alment anerkendt, at der er behov for en mere omfattende udveksling af erfaringer¹¹. Der er blevet - eller er ved at blive - iværksat forskellige ordninger, f.eks. rammerne for god e-forvaltningspraksis¹², observationscentret for e-forvaltning¹³, portalen "Dit Europa"¹⁴, Testa-netværket¹⁵, og den fælles portal for toldanliggender ("Single Window Customs")¹⁶.

Dette muliggør risikodeling og stordriftsfordele ved udforskning af innovative løsninger og reproducerbare komponenter til innovation og udveksling af god praksis. Kommissionens eget projekt, e-Kommissionen¹⁷, er også et led i disse bestræbelser. Endvidere bør man udnytte EPAN-netværkets resultater om innovative offentlige serviceydelser bedre ved at lade dem indgå i god praksis, som Kommissionen støtter.

Det forelås, at infrastrukturtjenesternes videreførsel på kort til mellemlangt sigt støttes via EF-programmer og national/regional finansiering. Hvordan videreførslen på langt sigt sikres er endnu ikke afklaret¹⁸.

---

⁸ Eurostats undersøgelser blandt husstande og virksomheder i medlemsstaterne giver vigtige oplysninger om integrerende e-forvaltning og offentlige e-indkøb.

⁹ Modinis-programmets benchmarking af offentlige basisserviceydelser på nettet, 6. måling (2006), og det nye pilotprojekt om forbedring af benchmarkingindikatorerne for e-forvaltning.

¹⁰ Modinis-programmets *eGovernment Economics Project* (eGEP) – en undersøgelse om finansiering, fordele og økonomiske aspekter i forbindelse med e-forvaltning, http://europa.eu.int/egovernment_research.

¹¹ Ministerierklæring, anden ministerkonference om e-forvaltning, Como, Italien, 7. juli 2003; Meddelelse om e-forvaltningens betydning for Europas fremtid, KOM(2005) 567; Rådets konklusioner om e-forvaltning, december 2003.

¹² <http://egov-goodpractice.org>

¹³ <http://europa.eu.int/egovo>

¹⁴ http://europa.eu.int/youreurope/index_da.html

¹⁵ Trans European Services for Telematics between Administrations, <http://europa.eu.int/idabc/en/document/2097/556>

¹⁶ http://europa.eu.int/comm/taxation_customs/common/publications/com_reports/customs/index_en.htm

¹⁷ E-Commission 2006-2010, Enabling Efficiency and Transparency, 22. november 2005 (ikke oversat til dansk).

¹⁸ Hvad angår IDABC-programmet, fastsætter Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse 2004/387/EF af 21. april 2004 (EFT L 144 af 30.4.2004 (se korrigerend EFT L 181 af 18.5.2004, s. 25), artikel 10, stk. 8, og artikel 3, litra d), at der skal fastlægges ordninger med henblik på at sikre IDABC-infrastrukturtjenesternes finansielle og driftsmæssige videreførsel.

Europa-Kommissionen vil i partnerskab med medlemsstaterne, den private sektor og civilsamfundet træffe følgende foranstaltninger:	
2006	Kommissionen vil i samarbejde med medlemsstaterne foreslå en fælles effektorienteret måleramme for e-forvaltning og efterfølgende finjustere den.
2007	I overensstemmelse med i2010-benchmarkingrammerne vil der blive udført benchmarking og effekt- og udbytteanalyse på grundlag af fælles indikatorer, baseret på de data medlemsstaterne leverer, med henblik på at overvåge resultaterne af denne handlingsplan.
2006	Kommissionen vil sammen med medlemsstaterne udforske, hvordan man på langt sigt kan sikre den finansielle og driftsmæssige videreførsel, hvad angår udveksling af erfaringer, infrastrukturer og tjenester.

Mellem 2006 og 2010 vil Kommissionen fortsat gøre en aktiv indsats for at fremme ressourcedeling og udveksling af god praksis og erfaringer inden for e-forvaltning.

4. NØGLETJENESTER MED STOR EFFEKT

Planerne for e-forvaltning skrider frem med modernisering af hundredvis af offentlige serviceydelser. Selv om de fleste af disse er lokale, regionale eller nationale, er der også en række tjenester, der tilbydes på tværs af grænserne, og som udgør et stort fremskridt for borgere, virksomheder og administrationer. Disse serviceydelser kan fungere som flagskibe for europæisk e-forvaltning. De kan også være med til at mobilisere støtte på højeste plan og skabe en væsentlig efterspørgsel efter nøgleredskaber såsom elektronisk identifikation og interoperabilitet, to indbyrdes supplerende mål i denne handlingsplan (se også næste kapitel). Når disse flagskibstjenester etableres, skal der lægges særlig vægt på at opnå en mærkbar effekt gennem udbredt *brug* af tjenesterne, ikke blot på at stille tjenesterne til rådighed elektronisk.

Et eksempel på en sådan nøgletjeneste er elektroniske offentlige indkøb. Den offentlige sektors indtægter udgør ca. 45 % af BNP, og de offentlige myndigheder køber ind for 15-20 % af BNP eller 1500 mia. EUR i Europa om året. Elektroniske indkøb og elektronisk fakturering vil kunne medføre besparelser i de samlede indkøbsomkostninger på ca. 5 % og et fald i transaktionsomkostningerne på 10 % eller mere, svarende til et tocifret milliardbeløb i euro om året. Navnlig kan små og mellemstore virksomheder drage fordel af en nemmere adgang til markederne for offentlige kontrakter og øge deres ikt-kompetencer og dermed konkurrenceevnen.

Det er derfor ønskeligt, at offentlige e-indkøb vinder vid udbredelse. Medlemsstaterne har sat sig det mål at **give alle offentlige administrationer i EU mulighed for at foretage alle deres indkøb elektronisk (i det omfang lovgivningen tillader det) og sikre, at mindst 50 % af alle offentlige indkøb til en værdi ud over EF-tærsklen¹⁹ også i praksis sker elektronisk inden 2010.**

¹⁹ Ca. 50 000 EUR for almindelige offentlige tjenesteydelser og 6 000 000 EUR for offentlige bygge- og anlægsarbejder.

I perioden 2006-2010 vil Kommissionen i samarbejde med medlemsstaterne undersøge, hvilke nøgletjenester med en fælleseuropæisk dimension der bidrager mest til Lissabondagsordenens mål. Opmærksomheden vil især blive rettet mod tjenester, der øger borgernes mobilitet, som f.eks. jobsøgningstjenester, der dækker hele Europa, tjenester inden for sundhedssektoren såsom elektroniske patientjournaler og elektroniske recepter, socialsikringstjenester vedrørende understøttelse og pension samt uddannelsestjenester i forbindelse med studier i udlandet. Andre nøgletjenester, der vil blive taget i betragtning, er selskabsregistrering og momsrefusion for virksomheder. Det er også vigtigt at udnytte mulighederne for synergi med strukturfondene og lokal- og regionaludviklingsprogrammerne.

Grænseoverskridende offentlige e-indkøb er det første område, der bliver sat fokus på. Arbejdet her skal støtte den handlingsplan for elektronisk baserede offentlige indkøbsprocedurer, der blev fastlagt sammen med medlemsstaterne i 2004²⁰. Det skal fremskynde medlemsstaternes bestræbelser på at iværksætte grænseoverskridende løsninger.

Europa-Kommissionen vil i partnerskab med medlemsstaterne, den private sektor og civilsamfundet træffe følgende foranstaltninger:	
2006	Der aftales en køreplan med medlemsstaterne, der indeholder konkrete mål og milepæle på vejen mod et samfund i 2010, hvor der er mulighed for at foretage alle offentlige indkøb elektronisk, og hvor 50 % af de offentlige indkøb også i praksis foretages elektronisk.
2007	På grundlag af løsninger, der er udviklet eller under udvikling i medlemsstaterne, skal der hurtigst muligt fastlægges fælles specifikationer for nøgleelementerne i grænseoverskridende offentlige e-indkøb og iværksættes pilotforsøg med indførelse af tjenester.
2009	Pilotprojekterne vil blive vurderet, og resultaterne formidlet i hele EU.
2010	Der gøres status over udviklingen inden for grænseoverskridende offentlige e-indkøbstjenester i medlemsstaterne.

Mellem 2006 og 2010 vil Kommissionen aftale et samarbejde med medlemsstaterne om yderligere e-forvaltningstjenester med stor effekt.

5. UDVIKLINGSFREMMENDE NØGLEFAKTORER

E-forvaltning er nået til et kritisk punkt. Yderligere væsentlige fremskridt forudsætter, at visse nøglefaktorer er til stede, navnlig for at flagskibstjenesterne kan få den ønskede effekt. Blandt sådanne afgørende nøglefaktorer regnes interoperabel elektronisk identifikationsstyring, eIDM (Electronic IDentification Management), til at forvalte adgangen til offentlige serviceydelser, elektronisk dokumentautentifikation og elektronisk arkivering.

Nogle EU-lande er allerede i færd med at indføre eIDM-systemer, der opfylder deres nationale behov og tilgodeser de kulturelle traditioner og præferencer mht. beskyttelse af personoplysninger. En måde at styre adgangen til offentlige serviceydelser på er at anvende harmoniserede nationale id-kort, men det er op til de enkelte medlemsstater at vælge, hvilken

²⁰ KOM(2004) 841; Retsgrundlaget for offentlige e-indkøb findes i direktiv 2004/18/EF og 2004/17/EF.

metode de vil benytte. Biometriske nationale id-kort og eIDM til offentlige serviceydelser er to markant forskellige ting: nationale id-kort tjener den offentlige sikkerhed, f.eks. ved at lette integreret grænsekontrol og bekæmpelse af terrorisme, mens elektronisk identifikation i forbindelse med offentlige serviceydelser har til formål at lette adgangen til disse ydelser og tilbyde personligt tilpassede og mere ”intelligente” ydelser.

Medlemsstaterne anerkender, at eIDM er et vigtigt middel til at sikre, at EU’s borgere og virksomheder i 2010 har et sikkert og brugervenligt identifikationsmiddel, der udstedes på lokalt, regionalt eller nationalt plan og opfylder reglerne for beskyttelse af personoplysninger, og som kan benyttes til at få adgang til offentlige serviceydelser i deres eget land eller en anden medlemsstat.

Europa-Kommissionen foreslår, at spørgsmålet om interoperabilitet mellem forskellige eIDM-systemer håndteres på en pragmatisk måde. Målet er at respektere de forskellige nationale fremgangsmåder og løsninger uden at skabe hindringer for brug af offentlige serviceydelser på tværs af grænserne.

Kommissionen overvejer at gennemføre en bredere offentlig høring for at få et aktuelt billede af den offentlige accept af sådanne systemer. E-signaturer er en teknologi, der kan anvendes i eIDM-processen. I opfølgningen på direktivet om e-signaturer vil Kommissionen aktivt arbejde for gensidig anerkendelse og interoperabilitet mellem elektroniske signaturer for at undgå hindringer for det indre marked. Kommissionen vil også overveje, om der er behov for lovforanstaltninger for at støtte udviklingen af elektronisk identifikation og autentifikation i forbindelse med offentlige serviceydelser.

Også elektroniske dokumenter bliver afgørende for mange tjenester, f.eks. offentlige indkøbskontrakter, recepter på lægemidler og eksamensbeviser. Mellem 2006 og 2010 vil Kommissionen i samarbejde med medlemsstaterne udforme en referenceramme for autentificerede elektroniske dokumenter i hele EU og udarbejde og gennemføre et arbejdsprogram for et tættere samarbejde om forvaltning og autentifikation af elektroniske dokumenter og arkiver i offentlige administrationer samt nemmere adgang til disse på tværs af grænserne.

Endelig er interoperabilitet en almen udviklingsfremmende nøgelfaktor. Interoperable grundlæggende infrastrukturtjenester (f.eks. til sikker kommunikation mellem administrationer eller adgang til registre på tværs af grænserne), fælles specifikationer, retningslinjer for interoperabilitet og genbrugeligt software er alle komponenter til e-forvaltningstjenester med stor effekt. Der arbejdes for tiden på en ajourføring af den europæiske interoperabilitetsramme samt på at fremme og oplyse om interoperable e-forvaltningstjenester baseret på standarder, åbne specifikationer og åbne grænseflader som planlagt i meddelelsen om interoperabilitet²¹.

---

²¹ Meddelelse om interoperabilitet for paneuropæiske e-forvaltningstjenester, KOM(2006) 45

Kommissionen vil sammen med medlemsstaterne, den private sektor og civilsamfundet træffe følgende foranstaltninger:	
2006	Aftale en køreplan med medlemsstaterne, der indeholder konkrete mål og milepæle på vejen mod en EU-ramme for eIDM i 2010, baseret på interoperabilitet og gensidig anerkendelse af nationale eIDM-systemer.
2007	Vedtage fælles specifikationer for eIDM i EU.
2008	Overvåge storstilede pilotforsøg med interoperable eIDM-systemer til grænseoverskridende tjenester, baseret på fælles specifikationer.
2009	E-signaturer til e-forvaltning: undersøge brugen af e-signaturer i forbindelse med offentlige serviceydelser.
2010	Undersøge, i hvilket omfang den europæiske eIDM-ramme for interoperable eIDM-systemer anvendes i medlemsstaterne.

6. STYRKELSE AF BORGERDELTAGELSEN OG DEMOKRATISKE BESLUTNINGSPROCESSER I EUROPA

Demokratiske beslutningsprocesser og borgerdeltagelse er forbundet med række udfordringer. I hele Europa er stemmeprocenten til valg på nationalt og EU-plan generelt lav (undtagen hvor der er stemmepligt). Mange føler, at beslutningsprocesserne er blevet mere komplekse, med flere partier og interesser at tage hensyn til og flere svære kompromisser. Borgerne bliver stadig bedre informerede og kræver at blive inddraget mere i beslutningerne. Regeringerne søger at opbygge bred og integrerende støtte omkring deres politik for at sikre en effektiv gennemførelse og undgå nye demokratiske kløfter i samfundet. Bedre beslutningsprocesser og en mere omfattende inddragelse af borgerne i alle faser af processerne, også på EU-plan, er afgørende for samhørigheden i det europæiske samfund.

Samtidig opstår der nye muligheder: for eksempel giver ikt gode muligheder for at inddrage et stort antal borgere i offentlige debatter og beslutningsprocesser, både på lokalt, nationalt og europæisk plan. Internettet har allerede medført nye former for politisk meningsudveksling og offentlig debat såsom blogs.

Berøringsfladen mellem demokrati, nye teknologier, nye samfundsformer og forvaltningsformer – det er hvad e-demokrati handler om. 65 % af respondenterne i internetopinionsmålingen om e-forvaltning forventer, at e-demokrati vil medvirke til at formindske det demokratiske underskud²², og der er gode eksempler på, at e-demokrati fungerer. Der er dog stadig mange spørgsmål og problemer, der må tages op, fra borgerinddragelse til beslutningsprocessernes kvalitet.

Europa-Kommissionens rolle er at formidle et samarbejde på europæisk plan, navnlig om e-deltagelse, at øge indsigten på området, at fremskynde udviklingen ved at udveksle genbrugelige løsninger fra hele verden og - ved hjælp af ikt – at øge åbenheden i EU-

²² Internethøring gennemført af Generaldirektoratet for Informationssamfundet og Medier, oktober-december 2005.

institutionerne og borgerdeltagelsen. E-Kommissionsinitiativet og det europæiske åbenhedsinitiativ²³ vil også bidrage hertil. Endvidere vil Kommissionen i samråd med parlamenterne i EU og andre berørte parter udforske god praksis og fælles specifikationer for værktøjer til at bringe borgerne tættere på de parlamentariske beslutningsprocesser

Kommissionen vil i samråd med de berørte parter træffe følgende foranstaltninger:	
2006-2010	Afprøve ikt-baserede værktøjer, der gør det lettere at skabe åbenhed omkring de demokratiske beslutningsprocesser og at inddrage offentligheden i processerne. Støtte udveksling af erfaringer.
2006	Iværksætte en forberedende foranstaltning vedrørende ikt-baserede værktøjer til forbedrede parlamentariske beslutningsprocesser.
2007-2013	Udpege avancerede former for e-demokrati som et højt prioriteret forskningsemne i IST-programmet under det syvende rammeprogram.

7. GENNEMFØRELSE AF HANDLINGSPLANEN

Gennemførelsen af denne handlingsplan er i høj grad baseret på et samarbejde med medlemsstaterne og andre interesseparter. På EU-plan støttes handlingsplanen af programmer som Modinis²⁴, eTEN²⁵, IST²⁶, IDABC²⁷ og det kommende rammeprogram for konkurrenceevne og innovation²⁸.

Arbejdsgruppen vedrørende e-forvaltning, der består af ledere og repræsentanter for nationale e-forvaltningsinitiativer, har spillet en vigtig formidlende rolle, og i lyset af gruppens produktive arbejdsmetoder og praktiske samarbejde med EPAN vil Kommissionen i samråd med medlemsstaterne foreslå at videreføre gruppen på strategisk plan under i2010-initiativet.

Kommissionen vil i samarbejde med medlemsstaterne og i tæt samråd med de øvrige berørte parter foretage strategisk overvågning, opstille køreplaner og tilse gennemførelsen af handlingsplanen.

Ovennævnte gruppe vil aflægge rapport om, hvordan handlingsplanen indarbejdes i de nationale handlingsplaner for e-forvaltning (medlemsstaterne aflægger selv rapport i 2006), og udforme strategier for bestemte områder som f.eks. integrerende e-forvaltning og borgerorienterede prioritets tjenester.

Som led i de årlige rapporter om i2010-initiativet og i forbindelse med ministerkonferencerne hvert andet år vil der blive gjort status over udviklingen. Desuden vil der blive udstukket nye overordnede politiske retningslinjer, og handlingsplanen vil blive ajourført på grundlag af de opnåede resultater og med henblik på at fremme genbrugelige løsninger.

²³ Meddelelse til Kommissionen fra formanden, Margot Wallström, Siim Kallas, Danuta Hübner og Mariann Fisher Boel om et europæisk åbenhedsinitiativ, SEC(2005) 1300.

²⁴ http://europa.eu.int/information_society/eeurope/2005/all_about/modinis/

²⁵ http://europa.eu.int/information_society/activities/eten/

²⁶ <http://www.cordis.lu/ist/>

²⁷ <http://europa.eu.int/idabc/>

²⁸ http://europa.eu.int/comm/enterprise/enterprise_policy/cip/

I samarbejde med det kommende portugisiske formandskab vil Kommissionen forberede den fjerde ministerkonference om e-forvaltning, der vil blive afholdt i Portugal i 2007.

Selv om handlingsplanen først og fremmest skal gavne Europa, vil de høstede erfaringer også kunne udnyttes i det bredere internationale samarbejde, herunder med udviklingslandene.

8. KONKLUSION

Effektive og innovative offentlige administrationer er afgørende for, at Europa kan bevare konkurrenceevnen på verdensplan. E-forvaltning er nøglen til at frigøre potentialet i den offentlige sektor. Denne handlingsplan, der blev varslet i forbindelse med i2010-initiativet, kortlægger vejen frem for e-forvaltning i Europa og opstiller fokuspunkter for EU's programmer, initiativer og politiske beslutninger fra 2006 til 2010. Endvidere skitseres en praktisk måde at gribe udfordringerne an på gennem køreplaner og strategisk overvågning af udviklingen på højt prioriterede områder. For at handlingsplanen kan blive en succes, er det nødvendigt at alle berørte parter samarbejder.